

Bruxelles, 21.2.2024
COM(2024) 82 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Consolidarea UE prin reforme și investiții ambițioase

{SWD(2024) 70 final}

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Consolidarea UE prin reforme și investiții ambițioase

Prezenta comunicare marchează jumătatea perioadei Mecanismului de redresare și reziliență (MRR). Conceput ca răspuns la consecințele economice și sociale ale pandemiei de COVID-19 și instituit în februarie 2021, MRR este elementul central al NextGenerationEU (NGEU), instrumentul de redresare al UE. Prevăzut să dureze până la sfârșitul anului 2026, MRR este un mecanism fără precedent, atât ca amploare, cât și ca nivel de ambiție. El are dublul obiectiv de a ajuta statele membre să se redreseze și să devină mai puternice în urma efectelor economice și sociale devastatoare ale pandemiei, precum și de a stimula reziliența UE și de a pregăti economiile și societățile noastre pentru viitor, în special prin sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale. MRR este primul program important de finanțare al UE bazat pe performanță, care alocă fonduri statelor membre în raport cu progresele înregistrate în direcția reformelor și a investițiilor ambițioase prezentate în planurile lor naționale de redresare și reziliență (PNRR-uri). Aceste reforme și investiții trebuie să fie în concordanță cu prioritățile UE stabilite în Regulamentul privind MRR și să abordeze provocările naționale identificate în cadrul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice și de ocupare a forței de muncă prin recomandări specifice fiecărei țări.

În cei trei ani de la intrarea în vigoare a Regulamentului privind MRR, statele membre au utilizat MRR în mod strategic pentru a-și promova agendele de reforme și de investiții și pentru a aborda atât provocările de lungă durată, cât și pe cele noi. Au fost deja plătite 225 de miliarde EUR, iar aproximativ 75 % din jaloanele și țintele planificate pentru a fi atinse până la sfârșitul anului 2023 fie au fost deja evaluate de către Comisie ca fiind atinse în mod satisfăcător, fie sunt raportate de către statele membre ca fiind realizate. În plus, prin intermediul PNRR-urilor, statele membre au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări emise în cadrul semestrului european.

MRR sprijină în mod eficace redresarea economică în UE. Se estimează că aproximativ jumătate din creșterea preconizată a investițiilor publice în UE în perioada 2019-2025 va rezulta din investiții finanțate de la bugetul UE, în special prin MRR¹. Modelarea efectuată de

¹ A se vedea Previiziunile economice europene – toamna anului 2023, disponibile la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/autumn-2023-economic-forecast-modest-recovery-ahead-after-challenging-year_en.

MRR și fondurile din cadrul politicii de coeziune reprezintă împreună principala sursă de finanțare pentru investiții în cadrul bugetului UE.

către Comisie² sugerează că NGEU³ are potențialul de a crește PIB-ului real al UE cu până la 1,4 % în 2026, ceea ce reprezintă o creștere mai mare comparativ cu scenariul în care nu ar exista NGEU. Simulările modelului sugerează, de asemenea, o creștere considerabilă și pe termen scurt a nivelului de ocupare a forței de muncă în UE (cu până la 0,8 %). Se preconizează că această creștere va fi însoțită de salarii reale constant mai mari pe termen mediu, reflectând creșterea potențială a productivității ca urmare a investițiilor realizate de statele membre. De asemenea, se preconizează că între un sfert și o treime din impactul total estimat al MRR asupra PIB-ului se va datora efectelor de propagare pozitive între statele membre, care sunt generate de punerea în aplicare simultană a investițiilor în toate statele membre.

MRR s-a dovedit a fi un instrument flexibil, care ajută statele membre să facă față noilor provocări și circumstanțe. Agresiunea neprovocată a Rusiei împotriva Ucrainei a cauzat dificultăți de neimaginat în Ucraina și a condus la perturbări ale pieței mondiale a energiei și ale lanțurilor de aprovizionare. Creșterea fără precedent în ultimele decenii a prețurilor la energie și la bunurile de consum a provocat o criză a „costului vieții” pentru numeroase gospodării din întreaga Europă, afectând cel mai grav persoanele vulnerabile. În acest context, statele membre au avut posibilitatea de a solicita modificări ale PNRR-urilor existente pentru a ține seama de circumstanțele noi, obiective, cum ar fi creșterea inflației și perturbările lanțurilor de aprovizionare. În plus, în cadrul planului REPowerEU, statele membre au putut beneficia de resurse suplimentare pentru a introduce capitole privind REPowerEU și pentru a stimula reformele și investițiile care diversifică aprovizionarea cu energie a UE, accelerează tranziția verde și sprijină gospodăriile vulnerabile.

La jumătatea perioadei acestui instrument unic și cu termene precise, Comisia publică evaluarea sa la jumătatea perioadei. În conformitate cu cerințele Regulamentului privind MRR, evaluarea la jumătatea perioadei analizează modul în care MRR își îndeplinește obiectivele, pe baza datelor concrete disponibile până în prezent. Această evaluare se realizează pe baza celor cinci criterii de evaluare, și anume eficacitatea, eficiența, relevanța, coerența și valoarea adăugată europeană. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta comunicare oferă detalii suplimentare privind evaluarea la jumătatea perioadei efectuată de către Comisie. Evaluarea se bazează pe surse diverse, inclusiv pe un studiu independent realizat de un consorțiu de contractanți externi, care este publicat în paralel, și pe consultări ample⁴.

Comunicarea de față prezintă principalele constatări ale evaluării la jumătatea perioadei și face bilanțul punerii în aplicare a MRR. Secțiunea 1 evaluează progresele înregistrate

² QUEST este modelul macroeconomic global pe care Direcția Generală Afaceri Economice și Financiare (DG ECFIN) îl utilizează pentru analiza și cercetarea politicii macroeconomice; a se vedea https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-research-and-databases/economic-research/macro-economic-models/quest-macro-economic-model_en. Pentru informații suplimentare privind rezultatele QUEST în ceea ce privește impactul macroeconomic al MRR, a se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind evaluarea la jumătatea perioadei a MRR.

³ NGEU dispune de un buget de 806,9 miliarde EUR (la prețurile din 2021), din care un cuantum de 723,8 miliarde EUR este alocat pentru MRR (granturi și împrumuturi). Alți beneficiari ai NGEU sunt REACT-EU, care a asigurat o finanțare suplimentară în valoare de 50,6 miliarde EUR pentru programele politicii de coeziune din perioada 2014-2020, Fondul pentru o tranziție justă (10,9 miliarde EUR), programele de dezvoltare rurală (8,1 miliarde EUR), InvestEU (6,1 miliarde EUR), Orizont Europa (5,4 miliarde EUR) și rescEU (2 miliarde EUR).

⁴ [Mecanismul de redresare și reziliență \(2020-2024\) – evaluare la jumătatea perioadei \(europa.eu\)](#)

până în prezent în ceea ce privește punerea în aplicare a MRR, axându-se pe rezultatele concrete obținute pe teren. Secțiunea 2 analizează aspectele care au funcționat bine și aspectele care ar putea fi îmbunătățite și identifică principalele lecții învățate până în prezent. Secțiunea 3 sintetizează constatările și prezintă concluziile, indicând calea de urmat.

1. Punerea în aplicare a MRR a înregistrat progrese vizibile

1.1. Punerea în aplicare a condus la rezultate concrete în statele membre

Statele membre își îndeplinesc obiectivele legate de reformele și investițiile incluse în PNRR-uri. Până la sfârșitul anului 2023, peste 1 150 de jaloane și ținte fuseseră deja evaluate de Comisie ca fiind atinse în mod satisfăcător⁵. Atingerea acestor jaloane și ținte a condus la rezultate concrete pe teren, cu semne clare că MRR aduce o schimbare reală în întreaga UE. Caseta 1 ilustrează acest aspect, cu exemple clare de investiții și reforme în cazul cărora au fost deja înregistrate progrese concrete pe teren, cum ar fi în ceea ce privește planificarea fiscală agresivă, accesul egal la educație, incluziunea socială și sprijinul pentru mobilitate și transport durabile.

Caseta 1: MRR contribuie la obținerea de rezultate concrete pe teren

Cipru și-a intensificat eforturile de combatere a planificării fiscale agresive. Pentru a se asigura că plățile efectuate de întreprinderile multinaționale nu rămân neimpozitate în UE, Cipru a adoptat o reformă care introduce un impozit reținut la sursă pentru plățile efectuate în străinătate către jurisdicțiile „necooperante”. Acesta este un pas important și va deschide calea pentru acțiuni viitoare cu privire la acest aspect.

Bulgaria a luat măsuri pentru a îmbunătăți caracterul adecvat și acoperirea sistemului său de venit minim. Prin adoptarea de modificări legislative, Bulgaria a introdus o creștere treptată între 2022 și 2024 a pragurilor de venit pentru toți potențialii beneficiari ai sistemului de venit minim. Acesta este un pas important în abordarea provocărilor sociale de lungă durată din țară.

Austria a introdus sistemul de bilete de călătorie „KlimaTicket”, grație căruia mobilitatea ecologică devine mai ușoară și mai accesibilă ca preț. Este vorba de un bilet cu tarif fix unic care oferă acces la aproape toate mijloacele de transport publice pe teritoriul Austriei și sunt acordate reduceri de preț pentru studenți, persoanele în vârstă, persoanele cu handicap și familii. De la lansarea sa în octombrie 2021, peste 260 000 de austrieci au cumpărat deja bilete „climatiche”.

Lituania a adoptat Programul de progres „Millennium School” („Școala Mileniului”) pentru a reorganiza și a îmbunătăți infrastructura școlară și pentru a asigura accesul egal la educație pentru copiii lituanieni. Programul urmărește să asigure accesul tuturor copiilor la școli de înaltă calitate, indiferent de mediul din care provin. Acest lucru este esențial deoarece Lituania se confruntă cu disparități între mediul urban și cel rural și un decalaj socioeconomic în ceea ce privește rezultatele în materie de educație peste media UE. Cel puțin 80 % dintre localitățile lituaniene vor pune în aplicare programul, ceea ce înseamnă că 150 de școli vor beneficia de sprijin până la sfârșitul lunii iunie 2026.

⁵ Atunci când statele membre transmit cereri de plată, Comisia evaluează datele concrete furnizate și stabilește dacă sunt îndeplinite cerințele jaloanelor și țăntelor relevante prevăzute în anexa la Decizia de punere în aplicare a Consiliului. Aceasta este o condiție prealabilă pentru plata fondurilor.

În funcție de progresele înregistrate și de rezultatele obținute, au fost plătite 225 de miliarde EUR în sprijinul economiilor UE. Aproape 67 de miliarde EUR au fost plătite cu titlu de prefinanțare, ceea ce a contribuit la atenuarea impactului pe termen scurt al crizei asupra bugetelor statelor membre și la inițierea punerii în aplicare⁶. În plus, s-au plătit 157,2 miliarde EUR ca urmare a îndeplinirii satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor, reflectând progresele înregistrate pe teren în ceea ce privește reformele și investițiile. O mare parte a acestor plăți este legată de progresele înregistrate în punerea în aplicare a reformelor, care au fost concentrate în mod deliberat la începutul perioadei pentru a pune bazele unor investiții de succes în a doua jumătate a duratei de viață a MRR.

Aproximativ 75 % din jaloanele și țintele planificate pentru fi atinse până la sfârșitul anului 2023 fie au fost deja evaluate de către Comisie ca fiind atinse, fie au fost raportate ca fiind realizate de către statele membre⁷. Chiar și statele membre care, până în prezent, nici nu au depus cereri de plată și nici nu au primit fonduri din MRR au înregistrat deja progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor prevăzute în PNRR-urile lor.

1.2. Toate planurile au fost revizuite pentru maximizarea impactului MRR într-un context aflat în schimbare

În 2023, statele membre s-au axat pe adaptarea PNRR-urilor pentru a aborda noile provocări, înregistrând în același timp progrese în ceea ce privește punerea lor în aplicare. Creșterea prețurilor la energie, creșterea inflației și perturbările lanțurilor de aprovizionare cauzate de războiul de agresiune neprovocat al Rusiei împotriva Ucrainei și, în unele cazuri, de dezastrele naturale au îngreunat punerea în aplicare de către statele membre a anumitor reforme și investiții prevăzute în PNRR-urile lor. Comisia a sprijinit statele membre⁸ în eforturile lor de a atenua aceste constrângeri externe și de a revizui măsurile relevante din PNRR-urile lor, utilizând flexibilitatea prevăzută în Regulamentul privind MRR. Revizuirile au reprezentat, de asemenea, ocazia de a actualiza PNRR-urile pentru a ține seama de alocarea financiară revizuită pentru statele membre⁹ și de a valorifica restul sprijinului sub formă de împrumut¹⁰ disponibil în cadrul MRR.

Revizuirile planurilor au asigurat menținerea nivelului de ambiție și a caracterului adecvat scopului urmărit al PNRR-urilor. Toate PNRR-urile au fost actualizate în 2023, acordându-se o atenție deosebită nu numai calității măsurilor, ci și gradului lor de maturitate și orizontului lor de punere în aplicare, având în vedere caracterul limitat în timp al MRR. Angajamentele care nu mai puteau fi realizate din cauza unor circumstanțe obiective au fost

⁶ Din cele 67 de miliarde EUR alocate sub formă de prefinanțare, 10,4 miliarde EUR au fost plătite la sfârșitul anului 2023 și la începutul anului 2024, după aprobarea capitolelor privind REPowerEU.

⁷ Datele privind jaloanele și țintele finalizate sunt autoraportate de către statele membre în cadrul raportării bianuale.

⁸ [Orientări privind planurile de redresare și reziliență în contextul REPowerEU – Comisia Europeană \(europa.eu\)](#)

⁹ În conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul privind MRR, contribuția financiară maximă pentru sprijinul financiar nerambursabil acordat fiecărui stat membru a fost actualizată în iunie 2022 pe baza datelor Eurostat privind rezultatele efective în ceea ce privește variația PIB-ului real în 2020 și variația agregată a PIB-ului real în perioada 2020-2021.

¹⁰ Statele membre ar putea solicita sprijin (suplimentar) sub formă de împrumut până la 31 august 2023, astfel cum se prevede la articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul privind MRR. Din pachetul financiar global de 385,8 miliarde EUR disponibil pentru sprijin sub formă de împrumut în cadrul MRR, aproape 291 de miliarde EUR au fost angajate până la sfârșitul anului 2023.

ajustate și, în multe cazuri, înlocuite cu alternative mai adecvate, menținând însă intact nivelul inițial de ambiție al PNRR-urilor. Domeniul larg de aplicare al MRR a oferit flexibilitatea necesară pentru ca statele membre să aloce resurse în funcție de prioritățile lor în continuă evoluție, în conformitate cu obiectivele MRR. Caseta 2 oferă exemple ale modului în care revizuirile au maximizat impactul MRR în domenii precum prevenirea dezastrelor, calitatea serviciilor publice sau instrumentele financiare pentru sprijinirea IMM-urilor.

Prin revizuirii, volumul sprijinului acordat de UE statelor membre a crescut semnificativ.

În 2023, aproape 150 de miliarde EUR sub formă de sprijin financiar au fost puse la dispoziția economiilor UE atât prin granturi suplimentare pentru capitolele privind REPowerEU, cât și prin împrumuturi în valoare de 125,5 miliarde EUR. Utilizarea pe scară largă a sprijinului sub formă de împrumut demonstrează atractivitatea continuă a MRR ca instrument de sprijinire și transformare a economiilor UE pentru viitor. În total, și cu condiția ca toate jaloanele și țintele

Caseta 2: PNRR-urile au fost revizuite pentru maximizarea impactului acestora într-un context în schimbare

Slovenia a solicitat sprijin suplimentar sub formă de împrumut pentru a face față efectelor devastatoare ale inundațiilor care au lovit țara în august 2023. Împrumuturile suplimentare vor sprijini în continuare reziliența Sloveniei la efectele schimbărilor climatice și vor stimula tranziția sa verde, de exemplu prin investiții în renovarea durabilă a clădirilor și în reconstrucția a două linii feroviare regionale, afectate de inundații și furtuni.

Italia a introdus acțiuni specifice pentru a consolida instrumentele de reducere a întârzierilor în sistemul de justiție civilă. Printre aceste acțiuni se numără măsuri de consolidare a „biroului procesului” și instituirea unor sisteme de stimulare pentru ca birourile judiciare să își atingă obiectivele în ceea ce privește reducerea numărului de cauze pendinte. Obiectivul final este de a crea un mediu mai favorabil întreprinderilor, de a atrage mai multe investiții și de a stimula creșterea economică.

Croația a utilizat un sprijin suplimentar sub formă de împrumut pentru contracararea efectelor creșterii inflației asupra proiectului său privind rețeaua publică de alimentare cu apă. Din cauza creșterii prețurilor de construcție, o parte a țintei privind kilometrii construiți sau reconstruiți ai rețelei publice de alimentare cu apă a devenit imposibil de atins. Cu toate acestea, Croația a decis să solicite sprijin suplimentar sub formă de împrumut nu numai pentru a face față creșterii costurilor de construcție, ci chiar pentru a spori nivelul de ambiție al măsurii. PNRR-ul revizuit crește în prezent ținta finală de la 956 la 1 087 de kilometri de rețea publică de alimentare cu apă construită sau reconstruită. Aceasta va contribui la o creștere și mai mare a numărului de cetățeni care vor beneficia de un acces îmbunătățit la rețeaua de alimentare cu apă.

Spania a inclus instrumente financiare pentru îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare. Având în vedere că IMM-urile joacă un rol esențial în peisajul economic spaniol, Spania a solicitat împrumuturi suplimentare pentru a îmbunătăți accesul IMM-urilor la piețele de capital și pentru a stimula investițiile private, în special pentru IMM-urile care își desfășoară activitatea în sectorul verde și în cel digital.

să fie atinse, MRR va injecta un sprijin financiar în valoare de 650 de miliarde EUR pentru economiile noastre din UE¹¹.

1.3. REPowerEU va accelera și mai mult tranziția verde

MRR contribuie la accelerarea tranziției verzi a UE. Regulamentul privind MRR prevede ca toate PNRR-urile să aloce cel puțin 37 % din alocarea totală pentru măsurile de sprijinire a tranziției verzi. Toate statele membre au depășit acest obiectiv (40 % în medie), unele state membre alocând peste 50 % din totalul prevăzut în planurile lor pentru obiectivele climatice. În total, cheltuielile estimate în domeniul climei se ridică la aproximativ 275 de miliarde EUR. În plus, toate măsurile sprijinite prin MRR trebuie să respecte principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ” (DNSH), MRR devenind astfel primul instrument al UE în care principiul DNSH este un criteriu de eligibilitate orizontal. În plus, MRR, împreună cu Fondul social european Plus și cu Fondul pentru o tranziție justă, sprijină politicile sociale și de ocupare a forței de muncă, contribuind la o tranziție verde echitabilă.

REPowerEU contribuie și la economisirea energiei, la accelerarea producției de energie curată și la diversificarea aprovizionării cu energie a UE. În martie 2023, a intrat în vigoare Regulamentul privind MRR modificat, care impune statelor membre obligația de a introduce capitole privind REPowerEU în PNRR-urile lor. De atunci, au fost aprobate 23 de capitole privind REPowerEU¹². Acestea includ reforme și investiții care vor contribui la economisirea energiei, la producția de energie din surse regenerabile și la reducerea dependenței noastre de combustibilii fosili proveniți din Rusia prin crearea unor rețele energetice mai reziliente.

Prin intermediul capitolelor privind REPowerEU, o sumă suplimentară de 60 de miliarde EUR va fi alocată pentru accelerarea tranziției verzi. Împrumuturile recent solicitate pentru capitolele privind REPowerEU reprezintă 40 de miliarde EUR din această sumă, în timp ce restul sumei provine din granturile suplimentare acordate pentru măsurile REPowerEU din resurse din cadrul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii și al rezervei de ajustare la Brexit. Reformele și investițiile introduse odată cu capitolele privind REPowerEU le completează și le accelerează pe cele deja incluse în PNRR-uri. Caseta 3 oferă exemple de moduri în care capitolele privind REPowerEU accelerează tranziția verde. Măsurile REPowerEU vor genera investiții substanțiale cu scopul, de exemplu: implementării capacității de energie din surse regenerabile, inclusiv a unor tehnologii mai recente, cum ar fi energia eoliană offshore; instalării unei capacități de stocare a energiei electrice; decarbonizării sistemelor de încălzire; dezvoltării capacității de producție a hidrogenului și sprijinirii măsurilor de combatere a sărăciei energetice. În plus, statele membre au inclus reforme ambițioase în capitolele lor privind REPowerEU, de exemplu pentru a simplifica procedurile administrative și pentru a facilita utilizarea surselor regenerabile de energie sau pentru a dezvolta competențe verzi care ar trebui să faciliteze tranziția pentru lucrători și IMM-uri.

¹¹ Până la sfârșitul anului 2023 (termenul-limită pentru angajarea fondurilor MRR legate de NGEU), au fost angajate aproape 650 de miliarde EUR sub formă de sprijin financiar pentru economiile UE. Această sumă se împarte în 357 de miliarde EUR sub formă de granturi și 291 de miliarde EUR sub formă de împrumuturi.

¹² Celelalte patru state membre (Bulgaria, Germania, Irlanda și Luxemburg) nu au prezentat Comisiei un capitol privind REPowerEU până în prezent.

REPowerEU va promova, de asemenea, obiectivele Planului industrial al Pactului verde¹³ și va oferi un mediu mai favorabil pentru a stimula competitivitatea industriei UE și pentru a spori capacitatea de producție a industriilor tehnologice cu zero emisii nete. PNRR-urile, inclusiv noile lor capitole privind REPowerEU, pot și ar trebui să fie utilizate pentru a sprijini producția de tehnologii curate. Exemple de investiții sau de reforme care vizează în mod direct industria cu zero emisii nete pot fi observate în Spania, Croația, Italia, Polonia sau Portugalia. Exemple de sprijin pentru decarbonizarea industriei pot fi observate în Belgia, Germania, Grecia, Franța, Ungaria, Italia, Portugalia sau Slovenia. În total,

¹³ [Comunicare: Un Plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete | Comisia Europeană \(europa.eu\)](#)

Caseta 3: REPowerEU accelerează tranziția verde

PNRR-urile, prin combinația unică de reforme și de investiții, contribuie în mod semnificativ la decarbonizarea sistemului energetic european. Ținând seama de obiectivele UE de realizare a neutralității climatice până în 2050 și de obiectivul intermediar de reducere a emisiilor de GES cu cel puțin 55 % până în 2030, precum și de dialogul în curs privind stabilirea unui obiectiv de reducere a emisiilor pentru 2040 [a se vedea recenta comunicare a Comisiei privind obiectivul climatic pentru 2040, COM(2024) 63], decarbonizarea piețelor energiei electrice va necesita nu numai o tranziție tehnologică la surse regenerabile de energie, ci și construirea infrastructurii necesare pentru a asigura securitatea energetică și accesibilitatea prețurilor la energie pentru toți cetățenii. În acest scop, statele membre au inclus măsuri suplimentare în capitolele lor privind REPowerEU.

Decarbonizarea și transformarea piețelor energiei în piețe bazate pe surse regenerabile de energie: statele membre accelerează și implementează masiv surse regenerabile de energie

- **Cehia** a introdus reforme de amploare care vor elimina cerințele de autorizare pentru instalațiile de producere a energiei din surse regenerabile cu o capacitate de până la 50 KW, vor scurta procesele de acordare a autorizațiilor și vor pune la dispoziție un ghișeu unic digital care să le ofere sprijin solicitanților cu privire la procesele de autorizare.
- **Belgia** va dezvolta o „insulă energetică” în partea belgiană a Mării Nordului, care va permite conectarea a cel puțin 3,15 GW de energie eoliană offshore viitoare la rețeaua de energie electrică de pe uscat.

Asigurarea securității aprovizionării cu energie și a energiei la prețuri accesibile: statele membre securizează rețelele energetice prin îmbunătățirea infrastructurii și eliminarea blocajelor

- **Slovacia** va moderniza 250 km de linii de transport, intensificând schimburile comerciale cu energie electrică cu statele membre învecinate și optimizând utilizarea energiei electrice din surse regenerabile.
- **Letonia** va spori securitatea și stabilitatea aprovizionării cu energie pentru a accelera proiectul transfrontalier implementat în prezent de Letonia, Lituania, Estonia și Polonia, menit să asigure sincronizarea rețelelor de energie electrică ale statelor baltice cu rețeaua din Europa continentală.

Stimularea competitivității industriei UE: statele membre sporesc capacitatea de producție a industriilor tehnologice cu zero emisii nete

Portugalia va sprijini investițiile în proiecte de producere de tehnologii care contribuie la obiectivul zero emisii nete, cu scopul de a spori competitivitatea industriei portugheze. O sumă totală de 50 de milioane EUR este alocată pentru a sprijini întreprinderile sau proiectele individuale să investească în tehnologii aliniate la Regulamentul privind industria care contribuie la obiectivul zero emisii nete, cum ar fi tehnologii solare fotovoltaice, tehnologii eoliene onshore și offshore, tehnologii ale bateriilor și de stocare.

68 de miliarde EUR din MRR vor sprijini tehnologiile curate, energia curată și decarbonizarea industriilor europene.

1.4. Se preconizează că punerea în aplicare și plățile se vor accelera pe măsură ce avansează

Plățile efectuate în cadrul MRR și-au redus din frecvență în prima jumătate a anului 2023, pentru ca apoi să revină la ritmul normal în ultimele luni. În cea mai mare parte a anului 2023, statele membre s-au concentrat pe revizuirea propriilor PNRR-uri și pe adăugarea unor capitole privind REPowerEU, în special având în vedere evoluțiile externe menționate mai sus, ceea ce a dus la o încetinire a ritmului de depunere a cererilor de plată. Pe măsură ce revizuirile PNRR-urilor au avansat, ritmul de depunere a cererilor de plată a crescut în mod semnificativ în a doua jumătate a anului 2023. Mai precis, în perioada mai-decembrie 2023, au fost depuse 26 de cereri de plată și s-au plătit 60,9 miliarde EUR. Majoritatea acestor plăți au fost efectuate în ultimul trimestru al anului 2023. Până la sfârșitul anului 2023, opt state membre primiseră deja peste 40 % din alocările lor sub formă de granturi și, per ansamblu, peste 34 % din pachetul financiar total al MRR fusese plătit.

Se preconizează că acest impuls pozitiv va continua într-un ritm mai alert de punere în aplicare în a doua jumătate a duratei de viață a MRR. Cu 18 cereri de plată depuse spre sfârșitul anului 2023, peste 650 de jaloane și ținte sunt în prezent în curs de evaluare de către Comisie. În cazul în care aceste jaloane și ținte ar fi evaluate ca fiind atinse în mod satisfăcător, s-ar plăti o sumă suplimentară de 41 de miliarde EUR, totalul plăților ajungând până în iunie 2024 la peste 40 % din pachetul financiar al MRR. Se preconizează că acest impuls va continua în a doua jumătate a anului. Per ansamblu, conform planificării actuale, pe baza informațiilor furnizate de statele membre, Comisia se așteaptă să primească în acest an peste 20 de cereri de plată suplimentare, ceea ce ar corespunde plății a peste 100 de miliarde EUR în 2024.

Se preconizează că statele membre vor avansa în ceea ce privește punerea în aplicare, având în vedere că MRR durează până în 2026. Punerea în aplicare trebuie să se accelereze pentru toate reformele și investițiile incluse în planuri. Revizuirile planurilor din 2023 au pregătit terenul pentru această accelerare.

2. MRR a sprijinit redresarea și a introdus inovarea în modul în care sunt cheltuiți banii UE

2.1. MRR sprijină în mod eficace redresarea economică în UE

Deși este prea devreme pentru a evalua amploarea deplină a impactului său, MRR a pregătit terenul pentru redresarea economică a UE. Acțiunea hotărâtă și coordonată la nivelul UE în cadrul NGEU a oferit un semnal puternic de unitate europeană care a stimulat încrederea economică și a contribuit la stabilizarea așteptărilor pieței. După crearea MRR, majoritatea PNRR-urilor au fost elaborate remarcabil de rapid de către statele membre în 2021, iar punerea în aplicare a început rapid. Activitatea economică a revenit la nivelurile anterioare pandemiei până în al treilea trimestru al anului 2021. Ratele de ocupare a forței de muncă au atins niveluri record, în timp ce șomajul a scăzut la niveluri record de aproximativ 6 % în mai 2023, iar de atunci a rămas aproape de aceste niveluri record. Acest lucru este și mai remarcabil, având în vedere cele două „șocuri economice care apar o dată la o generație” generate de pandemia de COVID-19 și de criza energetică. Efectele negative de lungă durată de pe piețele muncii din UE pe care acestea riscau să le creeze au fost evitate. Desigur că aceste rezultate pozitive economice și în materie de ocupare a forței de muncă nu pot fi atribuite exclusiv Mecanismului de redresare și reziliență. Alte instrumente ale UE, cum ar fi fondurile politicii de coeziune sau Instrumentul SURE pentru riscurilor de șomaj într-o situație de urgență, și acțiunile întreprinse de statele membre și de alte instituții ale UE au jucat, de asemenea, un rol esențial.

Prin intermediul MRR s-a oferit sprijin financiar statelor membre, multe dintre acestea nedispunând de o marjă de manevră bugetară pentru a atenua impactul social și economic al crizei provocate de pandemia de COVID-19. Prin intermediul MRR s-a oferit un răspuns rapid, acordându-se 56,5 miliarde EUR sub formă de prefinanțare în 2021 și 2022 și o prefinanțare suplimentară de 10,4 miliarde EUR în 2023 și la începutul anului 2024, după aprobarea capitolelor privind REPowerEU. Astfel, pe lângă flexibilitățile și finanțarea suplimentară puse la dispoziție în cadrul fondurilor politicii de coeziune, s-a acordat un sprijin rapid și direct statelor membre, ceea ce a avut un rol esențial de stabilizare în perioada de după criză. Aceste plăți au redus nevoile urgente de finanțare în statele membre, au sprijinit acțiunile timpurii menite să ajute întreprinderile și cetățeni și au permis statelor membre să pună în aplicare investiții imediate atât de necesare, care altfel nu s-ar fi materializat. Reducerea considerabilă a spreadurilor randamentelor obligațiunilor suverane ale UE în urma acordului istoric privind emiterea de obligațiuni comune ale UE pentru finanțarea NGEU și a MRR a contribuit și mai mult la reducerea presiunii bugetare.

Spre deosebire de crizele anterioare, investițiile publice în UE au fost menținute și chiar au crescut ulterior pandemiei de COVID-19 și a crizei energetice, de la 3,0 % în 2019 la nivelul estimat de 3,3 % în 2023. MRR a contribuit în mod semnificativ la acest rezultat pozitiv. Se preconizează că această tendință încurajatoare va continua și în 2024 și 2025, întrucât se estimează că rata investițiilor publice agregate va crește la 3,5 % din PIB până în 2025. Previțiunile economice din toamnă¹⁴ ale Comisiei au constatat că aproximativ jumătate

¹⁴ [Previțiunile economice din toamna anului 2023: O redresare modestă după un an dificil – Comisia Europeană \(europa.eu\)](#)

din creșterea preconizată a investițiilor publice din perioada 2019-2025 are legătură cu investițiile finanțate de la bugetul UE, în special prin MRR.

Modelarea economică realizată de Comisie¹⁵ sugerează efecte macroeconomice considerabile ale investițiilor NGEU¹⁶. Modelul sugerează că NGEU¹⁷ are potențialul de a crește PIB-ul real al UE cu până la 1,4 % în 2026, ceea ce reprezintă o creștere mai mare comparativ cu scenariul în care nu ar exista NGEU¹⁸. Această ipoteză este similară cu estimările altor organizații¹⁹. Modelul estimează, de asemenea, că NGEU ar putea crește gradul de ocupare a forței de muncă în UE cu până la 0,8 % pe termen scurt, generând salarii reale constant mai mari pe termen mediu, care reflectă potențialele creșteri ale productivității investițiilor productive²⁰.

Se estimează că punerea în aplicare simultană a MRR de către toate statele membre va genera un efect de propagare pozitiv considerabil, care determină creșterea PIB-ul mediu, în comparație cu situația în care nu ar exista acțiuni comune și coordonate. Se estimează că aceste efecte de propagare vor genera o valoare adăugată pentru UE care reprezintă între un sfert și o treime din impactul total al MRR. Deși se estimează că toate statele membre vor beneficia de efecte de propagare transfrontaliere considerabile având în vedere creșterea cererii în întreaga economie integrată a UE, impulsul generat de investițiile comune din MRR sprijină, de asemenea, convergența economică ascendentă în UE. Potrivit rezultatelor, se preconizează că statele membre cu un PIB sub medie beneficiază în mod specific de pe urma acestor efecte de propagare, deoarece acestea stimulează intensificarea activității economice și a comerțului transfrontalier.

MRR a fost conceput astfel încât sprijinul să vizeze în special statele membre cu venituri mai mici și mai vulnerabile, afectate cel mai grav de pandemie. Cheia de repartizare a MRR, care stabilește quantumul maxim pe care îl poate primi fiecare stat membru, a fost adaptată la circumstanțele excepționale de criză de la momentul respectiv, inclusiv la incertitudinea semnificativă cu privire la efectele pe care pandemia încă în evoluție le-ar avea în întreaga UE. Prin urmare, aceasta ia în considerare atât contextul socioeconomic de la începutul pandemiei,

¹⁵ Modelul QUEST (a se vedea nota de subsol 2).

¹⁶ Pentru a estima impactul macroeconomic al MRR, Comisia Europeană a realizat evaluări *ex ante* stilizate ale impactului macroeconomic al investițiilor NGEU. Aceste simulări de model nu reprezintă o evaluare *ex post* a impactului real, ci mai degrabă o previziune *ex ante* bazată pe ipoteze stilizate. Cu toate acestea, simulările prezentate aici integrează informații actualizate privind cererile de împrumut, inflația și profilurile cheltuielilor preconizate. Acestea se axează pe investiții, deoarece efectele macroeconomice ale reformelor structurale sunt mult mai dificil de modelat. Pentru informații suplimentare, a se vedea în special Pfeiffer P., J. Varga și J. in 't Veld (2023) [Quantifying spillovers of coordinated investment stimulus in the EU](https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/quantifying-spillovers-next-generation-eu-investment_en) („Cuantificarea efectelor de propagare ale stimulentei coordonate pentru investiții în UE”), *Macroeconomic Dynamics* (27), p. 1843–1865. A se vedea, de asemenea, documentul de dezbatere al ECFN (2021): https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/quantifying-spillovers-next-generation-eu-investment_en.

¹⁷ Rezultatele modelului QUEST au fost calculate pe baza investițiilor NGEU, și nu pe baza investițiilor MRR. Cu toate acestea, investițiile (împrumuturi și sprijin nerambursabil) bazate pe MRR reprezintă aproximativ 90 % din investițiile NGEU.

¹⁸ Pentru o discuție detaliată privind ipotezele și specificațiile modelului, a se vedea anexa II la documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind evaluarea la jumătatea perioadei.

¹⁹ A se vedea Fondul Monetar Internațional, Consultarea din 2023 privind zona euro în temeiul articolului IV (pagina 44), iulie 2023.

²⁰ Trebuie remarcat faptul că, întrucât simulările se concentrează asupra investițiilor publice (fără a însoți reformele de pe piețele muncii), efectele asupra ocupării forței de muncă au o durată relativ scurtă, iar creșterile salariale reale reflectă majoritatea beneficiilor pe termen mediu și lung de pe piața muncii în cadrul simulărilor. În schimb, reformele care vizează piețele muncii și creșterea gradului de participare, care sunt incluse în numeroase PNRR-uri, pot duce la câștiguri mari în materie de ocupare a forței de muncă și la o creștere potențial mai mare pe termen mediu și lung.

cât și modul în care statele membre s-au redresat în urma crizei până în iunie 2022. În același timp, cheia de repartizare a MRR rămâne în continuare ferm ancorată pe logica coeziunii economice, întrucât reflectă diferența de PIB pe cap de locuitor dintre statele membre. Datorită acestui fapt, MRR contribuie la contracararea divergențelor economice, stimulând stabilitatea și creșterea economică acolo unde este cea mai mare nevoie de ele. Pe baza modelării realizate de Comisie, creșterea producției economice va ajunge în 2026 la 4,5 % în Grecia, la peste 4 % în Croația și la aproximativ 3,5 % în Spania și Bulgaria, comparativ cu impactul mediu la nivelul UE de 1,4 %.

2.2. MRR joacă un rol esențial în sprijinirea reformelor structurale și a priorităților de politică comune ale UE

Unul dintre cele mai notabile succese ale MRR este capacitatea sa dovedită de a stimula punerea în aplicare a reformelor structurale. Condiționarea plăților în cadrul MRR de punerea în aplicare a unor pachete coerente de investiții și reforme a creat stimulente eficace pentru punerea în aplicare a reformelor. Aceasta include în special reformele recomandate de mai mulți ani de UE în cadrul semestrului european. Toate planurile au trebuit să abordeze toate recomandările relevante specifice fiecărei țări sau o parte semnificativă a acestora. Curtea de Conturi Europeană (CCE) a confirmat că PNRR-urile contribuie la abordarea unui subset semnificativ de recomandări specifice fiecărei țări²¹. În cei doi ani care au precedat MRR, ponderea recomandărilor specifice fiecărei țări pentru perioada 2016-2017 care au înregistrat cel puțin „câteva progrese” a crescut cu doar șase puncte procentuale, de la 53 % în 2018 la 59 % în 2020. În comparație, ponderea recomandărilor specifice fiecărei țări pentru perioada 2019-2020 care au înregistrat cel puțin „câteva progrese” a crescut cu 17 puncte procentuale, de la 52 % în 2021 înainte de punerea în aplicare a MRR la aproape 69 % în 2023. Cele mai multe progrese au fost înregistrate în domeniul accesului la finanțare și la servicii financiare, al funcționării piețelor muncii, al combaterii spălării banilor și al mediului de afaceri. Întrucât statele membre continuă punerea în aplicare a planurilor lor, care abordează toate recomandările specifice fiecărei țări care le-au fost adresate sau o parte semnificativă a acestora, se preconizează că progresele în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări vor crește semnificativ în viitor.

Reformele structurale și investițiile sprijinite prin MRR au stimulat înregistrarea de progrese în ceea ce privește prioritățile de politică comune și au sprijinit convergența socioeconomică în UE. Reformele și investițiile sprijinite prin MRR stimulează în special tranziția verde și cea digitală, precum și convergența socioeconomică și punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. MRR sprijină, de asemenea, reformele care sporesc reziliența instituțională, de exemplu pentru a îmbunătăți funcționarea administrațiilor publice, precum și eficacitatea sistemelor judiciare. Exemple de reforme și investiții relevante sunt prezentate în caseta 4. Printre acestea se numără eficiența energetică, serviciile publice digitale, transportul durabil, cercetarea și inovarea, protecția socială și accesul la piața muncii, promovarea egalității de gen. Privind în perspectivă, punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor în conformitate cu prioritățile UE va continua să fie un obiectiv-cheie al cadrului de politică al UE, inclusiv ca parte a supravegherii bugetare. În contextul revizuirii regulilor fiscale ale UE, Comisia a acordat o importanță deosebită rolului reformelor și al investițiilor

²¹ [Raportul special 21/2022: Mecanismul de redresare și reziliență și PNRR-urile \(europa.eu\)](#)

care sporesc sustenabilitatea finanțelor publice și care abordează prioritățile UE și provocările specifice fiecărei țări.

Există sinergii majore între MRR și alte fonduri ale UE, în special în domeniul politicii de coeziune. Odată cu punerea în aplicare în paralel a MRR și a programelor politicii de coeziune, statele membre au trebuit să ia decizii strategice cu privire la fondurile care urmează să fie utilizate pentru finanțarea investițiilor eligibile. Aceste decizii depind de domeniul de aplicare, de calendarul și de criteriile de eligibilitate ale fondurilor. Mai multe state membre au utilizat posibilitatea de finanțare, atât prin MRR, cât și prin fonduri structurale, permițând ca reformele și investițiile să maximizeze impactul finanțării din partea UE. De exemplu, PNRR-ul Italiei include o reformă menită să îmbunătățească eficacitatea investițiilor publice în sectorul apei, care se preconizează că va contribui la eliminarea barierelor din calea investițiilor în gestionarea durabilă a apei realizate în cadrul politicii de coeziune. În mod similar, în cadrul MRR, Slovacia și-a actualizat cadrul juridic pentru a facilita conectarea noilor surse regenerabile de energie la rețea, ceea ce va sprijini punerea în aplicare a investițiilor în cadrul politicii de coeziune pentru dezvoltarea de sisteme energetice, rețele și capacități de stocare inteligente. Deși este prea devreme pentru a furniza o evaluare cuprinzătoare a impactului lor pe teren, se preconizează că aceste sinergii dintre MRR și alte fonduri ale UE vor crește pe măsură ce punerea în aplicare a MRR și a politicii de coeziune avansează. Acest lucru va necesita, de asemenea, o implicare și o coordonare continue între toate părțile interesate implicate. În același timp, accentul pus pe punerea în aplicare a PNRR-urilor a contribuit, printre alți factori, la întârzieri în punerea în aplicare a fondurilor structurale în unele

state membre, ceea ce oferă posibilitatea de a exploata și mai mult sinergiile dintre MRR și alte fonduri ale UE.

Caseta 4: MRR accelerează realizarea priorităților de politică ale UE

Având în vedere domeniul său larg de aplicare și pachetul financiar generos, MRR oferă finanțare substanțială pentru a înregistra progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a politicilor comune ale UE.

Creșterea eficienței energetice a clădirilor este o prioritate a UE, pentru atingerea obiectivelor UE în materie de climă și mediu, concomitent cu reducerea facturilor la energie pentru gospodării și întreprinderi. Datorită MRR, se vor realiza investiții în creșterea eficienței energetice în valoare de peste 102 miliarde EUR, împreună cu reforme ambițioase pentru eliminarea barierelor administrative.

- ***Franța investeste 1,9 miliarde EUR prin MRR pentru a sprijini reabilitarea energetică a locuințelor sociale și schema de subvenții „MaPrimeRenov” pentru locuințele private. Prin intermediul planului, vor beneficia de sprijin peste 1,5 milioane de gospodării (dintre care 750 000 au primit deja subvenția) în cadrul lucrărilor lor de reabilitare energetică. Spania va realiza, în medie, reabilitări energetice pentru 57 000 de locuințe pe an. Acest nivel depășește obiectivul inițial stabilit în planul național spaniol privind energia și clima de 50 000 de locuințe pe an.***

Digitalizarea administrației publice va fi sprijinită în mod semnificativ prin PNRR-uri. Obiectivul actual al UE, astfel cum este prevăzut în Programul de politică privind deceniul digital și în Busola pentru dimensiunea digitală, este de a se asigura că, până în 2030, toate serviciile publice esențiale vor fi pe deplin accesibile online pentru toți, inclusiv pentru persoanele cu handicap. Serviciile publice esențiale ar trebui să respecte standarde înalte de securitate și confidențialitate. Datorită MRR, peste 48 de miliarde EUR sunt investite în digitalizarea administrației publice.

- ***Grecia investeste 2,8 miliarde EUR în transformarea digitală a entităților sale din sectorul public. Reformele și investițiile se axează pe digitalizarea arhivelor și pe îmbunătățirea serviciilor digitale, incluzând sisteme informatice moderne și o mai mare interoperabilitate între sisteme și date.***

Cercetarea și inovarea se numără printre cele mai puternice instrumente de stimulare a economiilor și a competitivității Uniunii la scară mondială. Statelor membre le-au fost adresate periodic recomandări specifice fiecărei țări pentru a spori eficacitatea politicilor și a investițiilor care sprijină cercetarea și inovarea. Datorită MRR, peste 47 de miliarde EUR sunt investite pentru a accelera dezvoltarea și transformarea sistemului de C&I în statele membre și pentru a stimula sprijinul pentru domeniile tehnologice cheie.

- **Cehia a atribuit contracte de achiziții publice în valoare de peste 195 de milioane EUR pentru desfășurarea de activități de C&D în domeniul științelor medicale.** Contractele au ca obiectiv crearea a cinci consorții (înființate între universități, instituții publice de cercetare și alte entități publice și private) care să desfășoare activități de cercetare și dezvoltare în domeniul științelor medicale prioritare, inclusiv activități de cercetare privind bolile infecțioase, cancerul, neuroștiințele, tulburările metabolice, bolile cardiovasculare, precum și activități de cercetare privind impactul socioeconomic al bolilor.

Mobilitatea durabilă se află în centrul priorităților de politică ale UE, iar transporturile reprezintă de mult timp unul dintre cele mai greu de decarbonizat sectoare. Datorită MRR, peste 38 de miliarde EUR sunt investite în infrastructura și rețelele feroviare. Măsurile îmbunătățesc, de asemenea, conectivitatea feroviară în Europa prin extinderea rețelei TEN-T. Multe state membre sprijină această extindere prin introducerea Sistemului european de management al traficului feroviar (ERTMS), care va spori siguranța și va îmbunătăți interoperabilitatea trenurilor în Europa.

- **Italia implementează 2 800 km din ERTMS datorită PNRR-ului său pentru a-și îndeplini obiectivele din cadrul Planului european de implementare a ERTMS. În Germania, PNRR sprijină digitalizarea căilor ferate pentru versiunile ulterioare ale ERTMS.**

Protecția socială: Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale, publicat de Comisie în martie 2021, stabilește, printre altele, calea de urmat pentru consolidarea și modernizarea sistemelor de protecție socială. Acesta include un obiectiv principal de reducere a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială. Datorită MRR, peste 14,1 miliarde EUR sunt investite în protecția socială, completând sumele alocate pentru alte cheltuieli ale UE.

- **Croația introduce o reformă și o investiție pentru oferirea de servicii de consiliere socială persoanelor expuse riscului de discriminare sau care se află într-o poziție marginalizată în societate.** Aceste măsuri vor crea un nou serviciu individualizat de consiliere în centrele de asistență socială. Acest nou serviciu se va axa pe incluziunea socială a persoanelor cu handicap, a victimelor violenței, a persoanelor fără adăpost, a migranților, a romilor, a tinerilor, a persoanelor care execută pedepse cu închisoarea și a membrilor altor grupuri vulnerabile din punct de vedere social.
- **Polonia va pune în aplicare o reformă și o investiție pentru a îmbunătăți situația pe piața muncii a părinților, în special a femeilor, prin sporirea accesului la servicii de îngrijire a copiilor de înaltă calitate și a disponibilității acestor servicii.** Se preconizează că reforma va introduce un cadru pentru standarde de calitate privind îngrijirea copiilor, inclusiv orientări educaționale obligatorii și standarde privind serviciile de îngrijire a copiilor cu vârsta sub trei ani, care va fi însoțit de implementarea unui sistem informatic de gestionare a finanțării și a creării de centre de îngrijire a copiilor și de crearea de locuri noi în cadrul centrelor de îngrijire a copiilor.

2.3. MRR promovează un proces global de elaborare a politicilor și stimulează asumarea responsabilității la nivel național, dar există solicitări pentru sporirea flexibilității

Evaluarea la jumătatea perioadei subliniază că unul dintre aspectele cele mai eficace ale MRR este combinarea reformelor și a investițiilor în cadrul unui singur instrument prin intermediul unor planuri naționale cuprinzătoare pe termen mediu (PNRR-uri). MRR sprijină un set global și coerent de reforme și investiții care abordează atât prioritățile de politică ale UE, cât și provocările specifice fiecărei țări. Această abordare stimulează planificarea metodică în fiecare stat membru și facilitează o punere în aplicare mai eficientă. Succesiunea coerentă a reformelor și investițiilor permite, de exemplu, realizarea mai întâi a reformelor, care vor sprijini impactul investițiilor ulterioare. În plus, sinergiile dintre reforme și investiții pot fi exploatate mai ușor atunci când punerea lor în aplicare este coordonată într-un mod integrat.

În cadrul MRR, statele membre pot concepe reforme și investiții în funcție de prioritățile și nevoile lor, asigurând o abordare specifică fiecărei țări și sprijinind în același timp politicile comune ale UE. Deși Regulamentul privind MRR stabilește criterii generale pe care planurile trebuie să le respecte, statele membre sunt responsabile de conceperea planurilor lor și de luarea deciziilor cu privire la reformele și investițiile care trebuie prezentate, creând un puternic sentiment de asumare a responsabilității, de angajament și de răspundere, ceea ce facilitează punerea în aplicare. Acest lucru este valabil în special în cazul reformelor, care necesită adesea aprobarea parlamentelor naționale. În plus, cooperarea strânsă necesară între Comisie, ministerele naționale și organismele de punere în aplicare a generat externalități pozitive în ceea ce privește planificarea politicilor și îmbunătățirea coordonării interinstituționale. La nivelul UE, Parlamentul European are un rol important în monitorizarea punerii în aplicare a MRR. Acest lucru este ilustrat de cele 14 dialoguri privind redresarea și reziliența și de cele 34 de reuniuni ale grupurilor de lucru care au avut loc până în prezent cu Parlamentul European. Pentru a spori și mai mult vizibilitatea și transparența MRR, Comisia a lansat o hartă interactivă a proiectelor sprijinite prin MRR în fiecare stat membru²².

Implicarea autorităților regionale și locale, a partenerilor sociali, a organizațiilor societății civile și a altor părți interesate relevante reprezintă un factor-cheie în planificarea și punerea în aplicare a măsurilor prevăzute în PNRR-uri. Deși Regulamentul privind MRR prevede obligația statelor membre de a include informații cu privire la consultările desfășurate atunci când își elaborează PNRR-urile, nivelul și forma de implicare a acestor părți interesate depind de cadrele juridice naționale și pot varia în mod semnificativ de la un stat membru la altul. Pe lângă autoritățile naționale, care își asumă rolul principal de coordonare și supraveghere în cadrul juridic actual, autoritățile locale și regionale, precum și partenerii sociali, organizațiile societății civile și alte părți interesate joacă, de asemenea, un rol esențial. Autoritățile locale și regionale și părțile interesate relevante, inclusiv partenerii sociali, au subliniat implicarea lor insuficientă în conceperea, punerea în aplicare și

²² https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_ro#map

monitorizarea măsurilor incluse în PNRR-uri. Deși această situație poate fi explicată parțial prin nevoia de rapiditate în conceperea PNRR-urilor într-un context de criză, este esențial ca, în viitor, implicarea lor mai mare să sprijine asumarea responsabilității și punerea în aplicare pe teren. De exemplu, partenerii sociali ar trebui să joace un rol esențial în punerea în aplicare a reformelor privind piața muncii și politicile sociale.

Este necesară o flexibilitate suficientă în ceea ce privește conceperea și punerea în aplicare a PNRR-urilor pentru a asigura o valoare adăugată continuă și o punere în aplicare fără probleme. În cadrul evaluării la jumătatea perioadei a MRR, statele membre au solicitat o mai mare flexibilitate în ceea ce privește punerea în aplicare a planurilor lor. De exemplu, statele membre au constatat că definirea jaloanelor și a țintelor este prea detaliată, iar componenta fixă a grupurilor de jaloane și ținte pentru fiecare tranșă este prea rigidă, în special în cazul unor circumstanțe neprevăzute care afectează punerea în aplicare planificată inițial. Acest lucru poate cauza întârzieri în punerea în aplicare și sarcini administrative pentru toate părțile implicate.

Comisia a dat curs rapid recomandărilor de îmbunătățire a transparenței în ceea ce privește punerea în aplicare a MRR. În conformitate cu recomandările formulate de Parlamentul European și de Curtea de Conturi Europeană, Comisia, cu ajutorul statelor membre, a profitat de ocazia oferită de revizuirile planurilor din 2023 pentru a clarifica definiția jaloanelor și a țintelor, acolo unde a fost relevant și necesar. În 2023, Comisia și-a publicat²³, de asemenea, metodologia de evaluare a jaloanelor și a țintelor, de suspendare parțială a plăților și de revocare²⁴ a jaloanelor și a țintelor, cu scopul de a clarifica aplicarea Regulamentului privind MRR și de a spori gradul de sensibilizare în rândul statelor membre. Deși orientările suplimentare au fost salutate, sunt necesare reflecții mai aprofundate cu privire la posibilitățile de a întreprinde mai multe acțiuni în această privință.

Revizuirile PNRR-urilor pot necesita mai multe resurse, însă ajustările specifice au fost prelucrate rapid. În general, revizuirile sunt considerate greoaie de către statele membre, deoarece necesită o justificare amplă, precum și aprobarea de către Consiliu, afectând astfel flexibilitatea instrumentului. Cu toate acestea, ele pot fi realizate relativ rapid, cu condiția să fie specifice. De exemplu, revizuirile PNRR-urilor Germaniei și Luxemburgului au fost evaluate de Comisie și aprobate de Consiliu în două luni. Această abordare specifică ar putea fi reprodusă în viitor pentru a răspunde prompt la noile provocări în materie de punere în aplicare, menținând în același timp intacte nivelul de ambiție al planurilor și respectând în continuare cerințele Regulamentului privind MRR.

Trebuie continuate eforturile de îmbunătățire a capacității administrative a statelor membre și a organismelor de punere în aplicare. Unele state membre s-au confruntat cu dificultăți în atenuarea creșterii volumului de muncă al administrațiilor observat de la crearea MRR. Consolidarea capacității administrative a statelor membre rămâne esențială. Este esențial să se asigure că statele membre pot valorifica beneficiile economice și sociale ale MRR și ale altor fonduri ale UE și că pot contribui la creșterea gradului de absorbție a acestora. Statele membre au solicitat și au primit sprijin din partea instrumentului de sprijin tehnic (IST), atât pentru conceperea, cât și pentru punerea în aplicare a PNRR-urilor și a capitolelor privind

²³ [Comunicarea privind punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență – Comisia Europeană \(europa.eu\)](#)

²⁴ [COM_2023_545_2_annex2_EN.pdf \(europa.eu\)](#)

REPowerEU. Peste 400 de proiecte aprobate în temeiul IST sunt legate de pregătirea sau punerea în aplicare a PNRR-urilor statelor membre. Comisia va continua să ofere sprijin și consiliere statelor membre pentru abordarea problemelor legate de capacitatea administrativă și de blocajele în materie de investiții. În cazurile în care a fost necesar, Comisia a încurajat statele membre să includă în PNRR-urile lor măsuri de sprijin suplimentare pentru a facilita gestionarea curentă a instrumentului (de exemplu, personal temporar, formare, sisteme informatice noi) și să îmbunătățească eficiența administrațiilor publice (de exemplu, reforma achizițiilor publice în Slovacia și a procedurilor de autorizare în Polonia; digitalizarea administrațiilor și a proceselor în Spania).

2.4. MRR este primul instrument major bazat pe performanță la nivelul UE

Fără precedent din punctul de vedere al amplitudinii și al ambiției, MRR alocă fonduri pe baza unor realizări concrete, devenind astfel primul instrument la scară largă bazat pe performanță la nivelul UE. În loc să se ia în considerare costurile suportate pentru punerea în aplicare a proiectelor, la fel ca în cazul instrumentelor bazate pe costuri, fondurile sunt deblocate odată cu atingerea jaloanelor și a țintelor, care reprezintă etape concrete în punerea în aplicare a reformelor sau a investițiilor de către statele membre, cu o abordare bazată pe rezultate sau, astfel cum mai este denumită, bazată pe performanță.

Această abordare bazată pe performanță este esențială pentru eficacitatea MRR, asigurând obținerea de rezultate concrete pe teren. Gama largă de jaloane și ținte permite monitorizarea eficace a punerii în aplicare a PNRR-urilor, întrucât acestea urmăresc întregul ciclu de viață al măsurilor sprijinite de MRR²⁵. Abordarea permite, de asemenea, plata fondurilor după realizarea etapelor intermediare ale reformelor și investițiilor, recompensând progresele înregistrate în direcția obținerii de rezultate și „performanța” efectivă pe teren. În consecință, evaluarea la jumătatea perioadei subliniază că, întrucât MRR recompensează progresele înregistrate, plățile se efectuează mai rapid în comparație cu alte instrumente ale UE. Un alt aspect esențial este că această abordare oferă, de asemenea, stimulente eficace pentru ca statele membre să realizeze reforme, care nu implică neapărat costuri (financiare).

Finanțarea bazată pe performanță sporește coerența și previzibilitatea cheltuielilor UE. Natura bazată pe performanță a MRR a adus o abordare cu caracter mai global a cheltuielilor publice, atât la nivel național, cât și la nivelul UE. Acordarea de sprijin financiar direct după îndeplinirea jaloanelor și a țintelor generează angajamente și stimulente pentru punerea în aplicare efectivă a măsurilor convenite. În plus, PNRR-urile pot fi considerate acorduri contractuale între statele membre și UE în cadrul cărora ambele părți se angajează în mod voluntar pe baza unor angajamente clare. În cadrul evaluării la jumătatea perioadei a MRR, părțile interesate au remarcat că abordarea bazată pe performanță a sporit previzibilitatea și responsabilitatea. Rezultatele specifice care trebuie obținute sunt stabilite în mod clar în prealabil (în deciziile de punere în aplicare ale Consiliului), consolidând capacitatea de planificare în avans a statelor membre. Abordarea necesită o specificare adecvată a jaloanelor și a țintelor, astfel încât să se evite ambiguitățile în ceea ce privește procesul de punere în

²⁵ În plus, Regulamentul privind MRR introduce conceptul de indicatori comuni, care se adaugă la jaloane și ținte și al căror scop este de a raporta cu privire la performanța generală și la progresele înregistrate de mecanism în direcția îndeplinirii obiectivelor sale. Evaluarea la jumătatea perioadei a evidențiat deficiențe în conceperea indicatorilor comuni ai MRR, de care ar trebui să se țină seama în procesul de reflecție privind viitoarele instrumente bazate pe performanță.

aplicare și măsurile convenite. Per ansamblu, aceste caracteristici reprezintă o schimbare în planificarea și punerea în aplicare a politicilor, precum și în ceea ce privește cheltuielile UE în sens mai larg: în cazul cheltuielilor, accentul este transferat de la costurile suportate către rezultatele efective și punerea în aplicare a măsurilor convenite.

2.5. Sistemul de raportare și control al MRR va necesita în continuare sprijin și ajustări

În pofida caracteristicilor pozitive ale abordării bazate pe performanță, MRR a creat costuri de intrare pentru administrațiile statelor membre, ceea ce indică necesitatea unor simplificări administrative suplimentare. În ceea ce privește conceperea instrumentului, cerințele de protejare a intereselor financiare ale Uniunii au condus la un volum al activităților administrative similar cu cel generat de alte fonduri ale UE bazate pe costuri. Aceasta este consecința faptului că, pe lângă datele concrete necesare pentru a demonstra atingerea jaloanelor și a țintelor, statele membre trebuie să colecteze diferite tipuri de date în scopuri de audit și control. Ca instrument nou, MRR a creat costuri de intrare pentru administrațiile naționale, iar autoritățile statelor membre de la toate nivelurile au considerat că procedurile de audit și control sunt prea complexe. În plus, statele membre s-au plâns de suprapunerea auditurilor efectuate de autoritățile naționale, de Comisie și de Curtea de Conturi Europeană. Este posibil ca această percepție să fi fost exacerbată de punerea în aplicare simultană a MRR cu fondurile politicii de coeziune, care fac obiectul unor norme diferite și se bazează, în cea mai mare parte, pe controale bazate pe costuri. Cadrul complex de audit și control a afectat în mod negativ viteza de punere în aplicare a MRR. Identificarea potențialelor domenii în care sunt necesare simplificări în acest sens rămâne o prioritate pentru Comisie, inclusiv prin luarea în considerare a activității foarte minuțioase desfășurate înainte de autorizarea plăților pentru a verifica îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor. Totuși, aceste aspecte trebuie să fie evaluate în raport cu necesitatea imperativă de a gestiona fondurile UE în mod corespunzător pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii și pentru a asigura transparența modului în care sunt executate fondurile, în special având în vedere dimensiunea instrumentului și natura inedită a abordării.

3. MRR va continua să producă rezultate în cea de a doua jumătate a duratei sale de viață

MRR a reprezentat un răspuns eficace la impactul economic și social fără precedent al pandemiei de COVID-19. Acesta a fost esențial pentru protejarea pieței unice, pentru evitarea sporirii divergențelor economice în UE, pentru accelerarea tranziției verzi și a celei digitale și pentru sprijinirea statelor membre în transformarea economiilor lor astfel încât să fie pregătite pentru viitor. MRR a contribuit în mod semnificativ la creșterea nivelului investițiilor publice în timpul pandemiei și ulterior, iar instituirea sa a reprezentat o schimbare radicală a capacității UE de a răspunde la crizele economice. MRR contribuie, de asemenea, la consolidarea competitivității pe termen lung și a autonomiei strategice a Europei.

MRR a introdus o abordare mai globală privind cheltuielile UE. MRR prevede plăți pe baza progreselor și a rezultatelor obținute, mai degrabă decât pe baza costurilor suportate, ceea ce asigură previzibilitate și responsabilitate atât pentru statele membre, cât și pentru Comisie. Consultările desfășurate în cadrul evaluării la jumătatea perioadei arată că instrumentele bazate pe performanță se bucură de un sprijin larg la nivelul UE. Această abordare a cheltuielilor UE a reprezentat deja o sursă de inspirație pentru noi programe importante, cum ar fi Fondul social pentru climă și Mecanismul pentru Ucraina. Din această perspectivă, natura bazată pe performanță a MRR va fi un punct de referință în cadrul discuțiilor privind instrumentele de cheltuieli ale UE în perspectiva următorului cadru financiar multianual, iar această evaluare la jumătatea perioadei oferă o bază relevantă pentru prezentarea unor lecții învățate.

Punerea în aplicare rapidă și efectuarea rapidă a plăților în cadrul MRR demonstrează capacitatea sa de a sprijini statele membre în perioade de criză, în timp ce stimulentele puternice pentru punerea în aplicare a reformelor ajută la o mai bună pregătire a economiilor și societăților noastre pentru viitor. MRR se dovedește a fi un instrument-cheie în abordarea nevoilor de reformă de lungă durată din multe state membre, iar combinarea reformelor și a investițiilor într-un singur instrument permite o mai bună planificare, sinergii și acțiuni mai coerente, în conformitate cu prioritățile UE și cu cele naționale.

A doua jumătate a duratei de viață a MRR a început acum, iar punerea sa în aplicare ar trebui să se accelereze. Realizarea reformelor și a investițiilor ambițioase până în 2026 va necesita eforturi semnificative și un devotament continuu din partea tuturor statelor membre și a Comisiei. Comisia va continua să analizeze modalitățile în care poate sprijini în continuare statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare a planurilor lor și va încerca să consolideze complementaritatea între instrumentele de finanțare ale UE și între aceste instrumente și bugetele naționale. Deși modificările legislative nu par adecvate în această etapă, vor fi luate în considerare acțiuni suplimentare care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului privind MRR pentru a facilita punerea în aplicare.

S-au luat toate măsurile pentru a se asigura că PNRR-urile contribuie la realizarea redresării economice și a modernizării UE. În multe cazuri, reformele și investițiile incluse în fiecare plan produc deja schimbări reale și de durată pe teren. Revizuirile planurilor au pus bazele unei accelerări a punerii lor în aplicare. Astfel, agenda reformelor și investițiilor din cadrul MRR contribuie la crearea unei Uniuni Europene mai moderne, mai prospere, mai favorabile incluziunii, neutre din punct de vedere climatic și mai sustenabile, care să fie rezilientă și mai bine pregătită pentru oportunitățile și provocările viitoare. Aceste obiective

trebuie atinse împreună printr-o cooperare strânsă între toate instituțiile UE, statele membre, societatea civilă, lucrători și întreprinderi.